

Projekt

z dnia 21 stycznia 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXIV/.../2026
RADY GMINY MICHAŁOWICE**

z dnia 29 stycznia 2026 r.

**w sprawie ustanowienia lokalnego programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów Gminy
Michałowice na rok 2026”.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 718, 1302) uchwala się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się lokalny program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów Gminy Michałowice na rok 2026”, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Program osłonowy, o którym mowa w § 1, skierowany jest do osób starszych w wieku 60 lat i więcej zamieszkałych na terenie gminy Michałowice, ma na celu zapewnienie usługi wsparcia przez świadczenie usługi „opieki na odległość” wynikającej z rozeznanych potrzeb na terenie gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary. Program skierowany jest do osób mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Program zapewnia poprawę poczucia bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

§ 3. Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Michałowice.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2026 roku.

Przewodnicząca Rady Gminy
Michałowice

Katarzyna Dyląg

Lokalny program ośłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów Gminy Michałowice na rok 2026”

I. Wstęp

Lokalny program ośłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów Gminy Michałowice na rok 2026”, zwany dalej „Programem”, stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie stawiają przed gminą zachodzące w niej procesy demograficzne. Jak wynika z danych będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach, z każdym rokiem odnotowuje się wzrost liczby mieszkańców gminy Michałowice, przy czym **17,06%** mieszkańców gminy jest w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60+, mężczyźni 65+)¹.

Powyższe dane obligują do sukcesywnego rozszerzania przez gminę oferty skierowanej do osób starszych, poprzez zapewnienie im coraz większego wsparcia. Oferta ta, stanowić będzie uzupełnienie dotychczas realizowanego przez gminę wsparcia, które do tej pory, materializowało się głównie poprzez zapewnienie osobom starszym i nieporadnym usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu ich zamieszkania.

Wychodząc naprzeciw wciąż rosnącej ilości mieszkańców gminy w wieku 60 + i co ważne, coraz bardziej obciążającym ich problemom, zasadne jest skorzystanie z możliwych i dostępnych środków organizacyjnych i finansowych oferowanych przez Państwo.

Jedną z takich możliwości daje Program „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2026”, opracowany i wdrażany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Warunkiem przystąpienia do ogólnopolskiego Programu, o którym mowa w zdaniu poprzednim, jest przyjęcie przez gminę programu ośłonowego, który może być opracowany i wdrożony na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

II. Podstawa prawna Programu

Lokalny Program Ośłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów Gminy Michałowice na rok 2026”, zwany dalej „Programem”, jest programem ośłonowym w rozumieniu **art. 17 ust. 2 pkt 4** ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, opisującym część działań gminy Michałowice, podejmowanych na rzecz seniorów niesamodzielnym ze względu na wiek oraz stan zdrowia.

¹ Dane za 2025 rok, źródło – Urząd Stanu Cywilnego gm. Michałowice

Upoważnienie i zarazem zobowiązanie do tworzenia tego rodzaju programów, zawarto także w **art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej**, gdzie przesądzo, że rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby opisane w corocznym sprawozdaniu z działalności ośrodka pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

III. Diagnoza potrzeb uzasadniająca wdrożenie Programu

Działania gminy Michałowice skierowane w stronę seniorów, już od kilkunastu lat oceniać należy pozytywnie. Podstawowym filarem pomocy świadczonej na rzecz seniorów, jest szeroko rozumiana pomoc społeczna. Wsparcie to, sprowadza się tak zarówno do pomocy pieniężnej (np. zasiłki celowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych i zasiłki stałe), jak również pomocy niepieniężnej (m. in. usługi opiekuńcze, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa, możliwość udziału w zajęciach organizowanych w Klubach Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomięcej oraz „Zawsze Młodzi” w Młodziejowicach, w 2023 roku Gmina Michałowice przystąpiła do Programu „Ogólnopolska Karta Seniora”, dającego szereg korzyści dla osób starszych).

Na potrzeby stworzenia diagnozy potrzeb, stanowiącej podwalinę niniejszego Programu, skorzystano w głównej mierze z danych zaczerpniętych z systemów informatycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach.

Jak pozwalają twierdzić w/w źródła informacji, pomimo korzystnego trendu demograficznego w gminie Michałowice, z każdym rokiem rośnie liczba osób powyżej 60 roku życia. Problem ten znajduje realne przełożenie na stopień marginalizacji osób starszych jako zbiorowości i powodowany jest głównie migracją ludzi młodych, którzy nie mogą swoim najbliższym zapewnić opieki. Zjawisko to obrazuje tabela nr 1 poniżej:

Tabela 1. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym 60 lat i więcej zamieszkujących w gminie Michałowice:

Lata	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Osoby w wieku poprodukcyjnym 60 lat i więcej	1564	1616	1702	1781	1945	2022	2080	2173	2232

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na podstawie danych, o których mowa powyżej, problem starzenia się ludności nie omija gminy Michałowice. Z diagnozy problemów i potrzeb osób starszych wynika bowiem, że udział osób powyżej 60 roku życia systematycznie rośnie. Z kolei seniorzy, podobnie jak inne grupy społeczne, mają swoje potrzeby i oczekiwania (np. związane z wolą utrzymania aktywności po zakończeniu kariery zawodowej, wolą kontynuowania nauki, wolą uczestniczenia w życiu

kulturalnym, czy też potrzebą kontaktu z innym człowiekiem i przebywania w grupie znajomych i przyjaciół).

Z kolei z danych pozyskanych z systemów informatycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że:

Tabela 2. *Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych świadczonych przez Ośrodek w latach 2017 – 2025*

Usługi opiekuńcze	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Osoby w wieku poprodukcyjnym 60 lat i więcej	16	14	15	17	24	24	23	21	30
W tym osoby 65+	14	11	13	14	21	24	23	21	29

Źródło: dane będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach

Jak pozwalają twierdzić powyższe dane, w okresie ostatnich dziewięciu lat, udział seniorów w wieku 65+, zamieszkujących na terenie gminy i korzystających z pomocy społecznej wyrażonej w formie niepieniężnej, wzrasta. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż w okresie od 20 października 2020 r. do 31 grudnia 2021 r. z oferty rządowego programu „Wspieraj Seniora” skorzystało 28 seniorów, którym pracownicy socjalni Ośrodka udzielili ogółem 98 różnego rodzaju wsparć. W roku 2022 roku z oferty rządowego programu „Korpusu Wsparcia Seniorów na rok 2022” skorzystało 34 seniorów w formie „opieki na odległość” oraz „opasek bezpieczeństwa”, a także 35 seniorów którym pracownicy socjalni Ośrodka udzielili ogółem 89 różnego rodzaju wsparć. W roku 2023 roku z oferty rządowego programu „Korpusu Wsparcia Seniorów na rok 2023” skorzystało 33 seniorów w formie „opieki na odległość”. Natomiast w przeciągu 2024 roku z oferty ww. rządowego programu w kwestii poprawy bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększenie dostępu do tzw. „opieki na odległość” skorzystało w sumie 35 osób. W roku 2025 utrzymaliśmy tendencje wzrostową i beneficjentami opasek bezpieczeństwa było już 47 osób.

Uwzględniając powyższe, zasadne są dalsze kroki zmierzające do uzupełnienia wsparcia dla osób w wieku 60+ oraz przystąpienie do Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2026” Moduł II którego celem jest wsparcie w miejscu zamieszkania seniorów w wieku 60 lat i więcej, polegające na zapewnieniu dostępu do „opieki na odległość” jest w pełnym zakresie uzasadnione. Seniorzy zamieszkujący na terenie gminy Michałowice potrzebują wsparcia. Tezy na które wskazano w zdaniach poprzednich, obligują do zabezpieczenia usług świadczonych

w ramach Programu dla co najmniej 60 osób (po rozpoznaniu przeprowadzonym przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach).

IV. Cele Programu

Podstawowym celem lokalnego programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów gminy Michałowice na rok 2026” jest poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz zwiększenie możliwości samodzielnego funkcjonowania mieszkańców gminy Michałowice w wieku 60 lat i więcej w miejscu ich zamieszkania, poprzez zapewnienie dostępu do tzw. „opieki na odległość” tym:

- finansowanie obsługi systemu opasek bezpieczeństwa zakupionych w ramach programów realizowanych w latach poprzednich.
- zakup w 2026 r. dodatkowych opasek bezpieczeństwa wraz z systemem ich obsługi.
- wsparcie realizacji usług opiekuńczych.

V. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu:

- 1) Program realizowany jest od 1.01.2026 r. do 31 grudnia 2026 r.
- 2) Za koordynację, realizację, bieżący monitoring oraz sprawozdawczość z realizacji Programu, odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach, zwany dalej „Ośrodkiem Pomocy Społecznej” lub „Realizatorem Programu”.
- 3) Do udziału w Programie można zakwalifikować osoby spełniające kryteria w nim określone, zgłaszające się bezpośrednio do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach.
- 4) Program realizowany będzie w ramach modułu II „Korpusu Wsparcia Seniorów na rok 2026”, którego celem będzie poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych w wieku 60+ poprzez zwiększenie dostępu do tzw. „opieki na odległość”.
- 5) Program realizowany będzie poprzez zakup usługi obsługi systemu dla opasek bezpieczeństwa zakupionych przez gminę w ramach programu realizowanego od 2022 r. (wraz z dodatkowo zakupionymi urządzeniami w 2026 roku), polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość przez centrum monitoringu.
- 6) „Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub stale wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To idealne rozwiązanie, szczególnie dla

osób samotnych, zarówno tych którzy nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych, jak i tych objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych, u których nieprzewidywalność zmiany stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielania możliwie najszybszej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Rozwój współczesnego systemu opieki nad osobami starszymi prowadzi do rozwoju nowoczesnych technologii w tym obszarze. „Opieka na odległość” gwarantuje szeroko pojęty system bieżącego monitorowania stanu seniora w miejscu jego zamieszkania oraz pozwala na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania.

- 7) Ze wsparcia opisanego powyżej, mogą skorzystać seniorzy w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia (adresaci Programu);

VI. Finansowanie programu:

- 1) Program finansowany jest z dotacji celowej budżetu państwa oraz środków budżetu gminy. Gmina otrzyma dotację na realizację działań przewidzianych programem, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 20% przewidzianych kosztów całkowitych realizacji zadania. Gmina otrzyma dotację na realizację działań przewidzianych w okresie realizacji programu, po przyjęciu programu ośłonowego, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- 2) Środki, o których mowa w pkt 1 powyżej, przekazane zostaną przez Wojewodę Małopolskiego, na podstawie złożonego przez Gminę Michałowice wniosku o zasilenie rachunku (wniosku o przyznanie dotacji z budżetu Skarbu Państwa).
- 3) Planowany całkowity koszt zadania **37 896 zł**. Planowana wysokość dotacji to kwota: **30 316,80 zł**.

VII. Monitoring Programu

- 1) Realizator Programu przekazuje sprawozdanie z jego realizacji, zwanym dalej „Sprawozdaniem” Wojewodzie Małopolskiemu w terminie do 29 stycznia 2027 r.;
- 2) Sprawozdanie uwzględnia:
 - a) rzeczywistą liczbę osób objętych wsparciem w ramach programu;
 - b) koszt realizacji pomocy;
 - c) poziom korzystania z opasek i innych urządzeń bezpieczeństwa mierzony jako liczba zgłoszeń seniorów poprzez opaskę lub inne urządzenie bezpieczeństwa do centrali obsługującej opaski lub inne urządzenia bezpieczeństwa.
- 3) Sprawozdanie, przekazane zostanie w postaci elektronicznej za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej.

VIII. Postanowienia końcowe

- 1) Realizacja Programu uzależniona jest od przyznania Gminie Michałowice środków zewnętrznych, o których mowa w pkt VI Programu.
- 2) Realizator Programu jest administratorem danych osobowych w zakresie danych beneficjentów pozyskanych dla celów realizacji programu lub zlecenia udzielenia świadczenia w formie usługi wsparcia w ramach Programu;

W sprawach nieuregulowanych, w tym w szczególności w zakresie umożliwiającym prawidłowe określenie wydatków kwalifikowanych w ramach Programu, sposobu ich rozliczenia lub dokumentowania, zastosowanie znajdują postanowienia Programu „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2026”, opracowanego i wdrożonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Uzasadnienie

Podjęcie uchwały w sprawie ustanowienia lokalnego programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów Gminy Michałowice na rok 2026” jest uzasadnione potrzebą zapewnienia wsparcia osobom starszym w wieku 60 lat i więcej, zamieszkającym na terenie Gminy Michałowice, które z uwagi na wiek, stan zdrowia oraz sytuację rodzinną mają trudności z samodzielnym funkcjonowaniem w miejscu zamieszkania.

Z danych będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach oraz z Banku Danych Lokalnych GUS wynika, że liczba mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym systematycznie rośnie. Proces starzenia się społeczeństwa powoduje zwiększone zapotrzebowanie na usługi wsparcia, w szczególności skierowane do osób samotnych lub takich, których rodziny nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki. Dotychczasowe doświadczenia Gminy Michałowice w realizacji rządowych programów wsparcia seniorów, w tym programu „Wspieraj Seniora” oraz Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” realizowanego w latach 2022–2025, potwierdzają zasadność kontynuowania działań w zakresie zapewnienia seniorom dostępu do tzw. „opieki na odległość”. Program ten cieszył się dużym zainteresowaniem mieszkańców i realnie przyczynił się do poprawy poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania osób starszych w miejscu zamieszkania.

Lokalny program osłonowy stanowi warunek niezbędny do przystąpienia Gminy Michałowice do rządowego Programu „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2026”, realizowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Program ten umożliwia pozyskanie środków z budżetu państwa na dofinansowanie działań w zakresie zapewnienia usług „opieki na odległość”, przy jednoczesnym udziale środków własnych gminy.

Przyjęcie uchwały znajduje oparcie w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności w art. 17 ust. 2 pkt 4 oraz art. 110 ust. 10, które upoważniają radę gminy do ustanawiania lokalnych programów osłonowych odpowiadających na zidentyfikowane potrzeby społeczności lokalnej. Podstawą prawną do podjęcia uchwały jest również art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym.

Realizacja Programu nie powoduje skutków finansowych wykraczających poza środki zabezpieczone w budżecie Gminy Michałowice, przy czym zasadnicza część kosztów zostanie pokryta z dotacji celowej z budżetu państwa. Udział środków własnych gminy wynosi co najmniej 20% kosztów całkowitych zadania.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione i zasadne.